

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 149/2025-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Jurajom Gavalcom, advokátom, Piešťanská 3, Trnava, proti postupu a rozsudku Krajského súdu v Trnave sp. zn. 5To/108/2023 z 8. februára 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť

1. Ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 28. júna 2024 v znení jej doplnenia doručeného ústavnému súdu 8. júla 2024 sa sťažovateľ domáha vyslovenia porušenia základných práv zaručených čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 8 ods. 2 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a rozsudkom krajského súdu označenými v záhlaví tohto uznesenia (ďalej len „napadnutý rozsudok“). Žiada napadnutý rozsudok zrušiť a priznať mu náhradu trov konania pred ústavným súdom.

II.

Skutkové východiská

2. Rozsudkom Okresného súdu Trnava sp. zn. 7T/138/2015 z 10. januára 2023 bol sťažovateľ uznaný vinným z trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 a 2 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2015 na skutkovom základe uvedenom v tomto rozsudku. Za to bol sťažovateľovi uložený trest odňatia slobody vo výmere dvoch rokov, ktorého výkon bol podmiennečne odložený na skúšobnú dobu v trvaní 15 mesiacov. Proti predmetnému rozsudku uplatnili odvolania prokurátor, sťažovateľ a poškodená. Na odvolanie prokurátora bol rozsudok okresného súdu napadnutým rozsudkom podľa § 321 ods. 1 písm. e) a ods. 3 Trestného poriadku zrušený vo výroku

o treste a spôsobe jeho výkonu. Sťažovateľ bol následne krajským súdom podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku uznaný vinným z trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby a podľa § 208 ods. 2 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2015 mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere troch rokov, ktorého výkon bol pri súčasnom uložení probačného dohľadu podmiennečne odložený na skúšobnú dobu v trvaní troch rokov. Krajský súd sťažovateľovi uložil aj povinnosť ospravedlniť sa poškodenej. Odvolania sťažovateľa a poškodenej krajský súd podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

III.

Argumentácia sťažovateľa

3. Podľa sťažovateľa sú závery všeobecných súdov nedostatočne odôvodnené v súvislosti s naplnením subjektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby. V odvolacom konaní sťažovateľ uvádzal, že rozsudok okresného súdu je nepreskúmateľný, pretože neobsahuje údaje predovšetkým o tom, ako sa okresný súd vyrovnal s obhajobou sťažovateľa v smere jeho zavinenia. Sťažovateľ nevedel o problémovom ponímaní manželstva zo strany poškodenej a vnímať to začal až potom, keď sa začali rozprávať o rozvode. Poškodená netrpela syndrómom týranej osoby, pričom podstatné je, že ťažko znášala požívanie alkoholu sťažovateľom a z toho vznikajúce konflikty. Sťažovateľ si neuvedomoval, že poškodenú týral tým, že „pil“. Uvádzanými okolnosťami sa nezaoberal ani krajský súd na odvolanie sťažovateľa, preto sa s odvolaním sťažovateľa vysporiadal nedostatočne. Spôsob, akým krajský súd aplikoval relevantnú právnu úpravu na prípad sťažovateľa, tak vykazuje znaky svojvôle a arbitrárnosti.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Ústavnú sťažnosť sťažovateľa ústavný súd predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na odmietnutie ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

5. Ústavný súd poukazuje na to, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Zmysel a účel princípu subsidiarity, ktorý je vyvoditeľný z čl. 127 ods. 1 ústavy, spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a podľa svojej povahy ani nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Koncepcia konania o ústavnej sťažnosti je založená na tom, že predstavuje subsidiárny procesný prostriedok na ochranu ústavou zaručených základných práv a slobôd. Ústavný súd nie je súčasťou sústavy všeobecných súdov či iných orgánov verejnej moci, a preto nemôže nahrádzať ich činnosť. Jeho úlohou je v súlade s čl. 124 a nasl. ústavy ochrana ústavnosti, a nie tzv. bežnej zákonnosti, respektíve protiprávnosti. Z tohto pohľadu je nevyhnutnou podmienkou konania, ktorá musí byť splnená pred podaním ústavnej sťažnosti,

vyčerpanie všetkých procesných prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi poskytuje na ochranu jeho práv (m. m. napr. III. ÚS 303/2020, IV. ÚS 143/2023, IV. ÚS 502/2023).

6. Právomoc ústavného súdu je vybudovaná na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených, ktorých eventuálnu protiústavnosť už nemožno zhojiť inými procesnými prostriedkami, respektíve už nie je možná náprava iným spôsobom. Právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda predstavuje *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde (m. m. napr. I. ÚS 480/2013, II. ÚS 156/09, III. ÚS 149/04, III. ÚS 303/2020, IV. ÚS 135/05, IV. ÚS 143/2023, IV. ÚS 502/2023).

7. Ústavná sťažnosť nemá byť podávaná z dôvodu „procesnej opatrnosti či nedotknuteľnosti“ fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ale až vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže reálne domôcť ochrany svojich práv u ostatných orgánov verejnej moci. Postavenie ústavného súdu tak možno obrazne prirovnať k „záchrannej brzde“, ktorú je možné použiť až vtedy, ak zlyhajú všetky obvyklé a predvídané prostriedky na zabránenie vzniku hroziacej ujmy, teda zabránenie porušenia ústavných práv. Konanie o ústavnej sťažnosti však nie je a ani nemôže byť pomyselnou „skratkou“, ktorou by bolo možné obchádzať konanie už vedené, respektíve ktoré môže byť vedené na návrh sťažovateľa pred inými orgánmi verejnej moci (m. m. napr. III. ÚS 303/2020, IV. ÚS 274/2020, IV. ÚS 143/2023, IV. ÚS 502/2023).

8. Subsidiarita ústavnej sťažnosti má pritom dimenziu formálnu i materiálnu. Formálna dimenzia znamená, že sťažovateľ pred podaním ústavnej sťažnosti musí „formálne“ podať všetky prostriedky, ktorými disponuje na ochranu práv. Materiálnou subsidiaritou je myslené to, že tieto prostriedky odôvodní spôsobom, ktorý všeobecnému súdu umožní ústavno-právny prieskum. Pokiaľ právny predpis ustanoví, že v určitej procesnej situácii je príslušný na rozhodovanie o právach a slobodách jednotlivca konkrétny orgán verejnej moci, bolo by zásahom do jeho právomoci a porušením princípu deľby moci (čl. 2 ods. 2 ústavy), pokiaľ by iný orgán o týchto právach rozhodoval bez toho, aby bola daná príslušnému orgánu možnosť na realizáciu jeho právomoci. Obe tieto hľadiská preto treba reflektovať pri interpretácii a aplikácii jednotlivých inštitútov zákona o ústavnom súde, v danom prípade pre posúdenie prípustnosti ústavnej sťažnosti a príslušnosti ústavného súdu na jej prijatie na ďalšie konanie (m. m. napr. III. ÚS 303/2020, IV. ÚS 143/2023, IV. ÚS 502/2023).

9. Ústavný súd v intenciách sťažnostnej argumentácie akcentuje skutočnosť, že dovolanie môže smerovať aj proti odôvodneniu rozhodnutia z hľadiska reflexie požiadaviek na odôvodnenie zodpovedajúce kritériám spravodlivého procesu (vo vzťahu k všetkým okolnostiam podstatným pre rozhodnutie), ktorého súčasťou je právo na obhajobu [dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku]. To vyplýva aj z novej judikatúry ústavného súdu, v zmysle ktorej dôvodom dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nezodpovedá právo na obhajobu len vo formulačnom rozsahu čl. 50 ods. 3 ústavy (primeraný čas na prípravu obhajoby a možnosť obhajovať sa sám alebo prostredníctvom obhajcu), ale aj obhajobné práva v kontexte spravodlivého procesu podľa čl. 6 dohovoru, a teda aj v rozsahu čl. 46 ods. 1 ústavy (s odrazom najmä v § 34 Trestného poriadku; porov. IV. ÚS 546/2020 – publikované v Zbierke nálezov a uznesení

Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 18/2021, v obsahovej nadväznosti m. m. napr. I. ÚS 343/2022, II. ÚS 411/2021, IV. ÚS 463/2021, IV. ÚS 491/2021, IV. ÚS 510/2021, IV. ÚS 555/2021, IV. ÚS 15/2023, IV. ÚS 355/2023, IV. ÚS 502/2023).

10. Na citovanú judikatúru účinne reflektuje aj najvyšší súd, ktorý práve k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku napríklad v uznesení sp. zn. 1 TdoV 13/2021 z 24. januára 2023 konštatoval, že „... *ostatná rozhodovacia prax pod tento dovolací dôvod zaraďuje aj nedostatky v odôvodnení súdneho rozhodnutia (k tomu pozri bližšie uznesenie ústavného súdu z 9. júna 2022, sp. zn. I. ÚS 343/2022, ako aj ním odkazované rozhodnutia v bodoch 12. až 14.)*... “. Je potrebné opätovne zdôrazniť, že ide práve o nedostatky namietané (tvrdené) sťažovateľom, teda či sa odvolací súd náležite vyrovnal s jeho odvolacími námietkami vo vzťahu k okolnosti podstatnej pre rozhodnutie a pre právne postavenie sťažovateľa.

11. Zo sťažnostných argumentačných línií, ktorých podstata tkvie v deficite odôvodnenia napadnutého rozsudku ohľadom naplnenia subjektívnej stránky, je preto zrejmé, že proti tomuto rozsudku mohol sťažovateľ podať dovolanie podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Podanie dovolania sťažovateľ netvrdil, tým menej preukázal. Ani ústavný súd v procese prípravy predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti dopytom na okresnom súde realizovaným 4. marca 2025 nezistil podanie dovolania sťažovateľa. Sťažovateľ pritom dovolanie stále môže podať, keďže lehota na podanie dovolania v prospech obvineného je tri roky od doručenia rozhodnutia obvinenému (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku).

12. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol ústavnú sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 55 písm. d) a § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

13. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v tejto ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. marca 2025

Robert Šorl
predseda senátu